

Liite

Ikääntyneiden asumisen kehittäminen Haapajärvellä - hankkeen loppuraporttiin

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

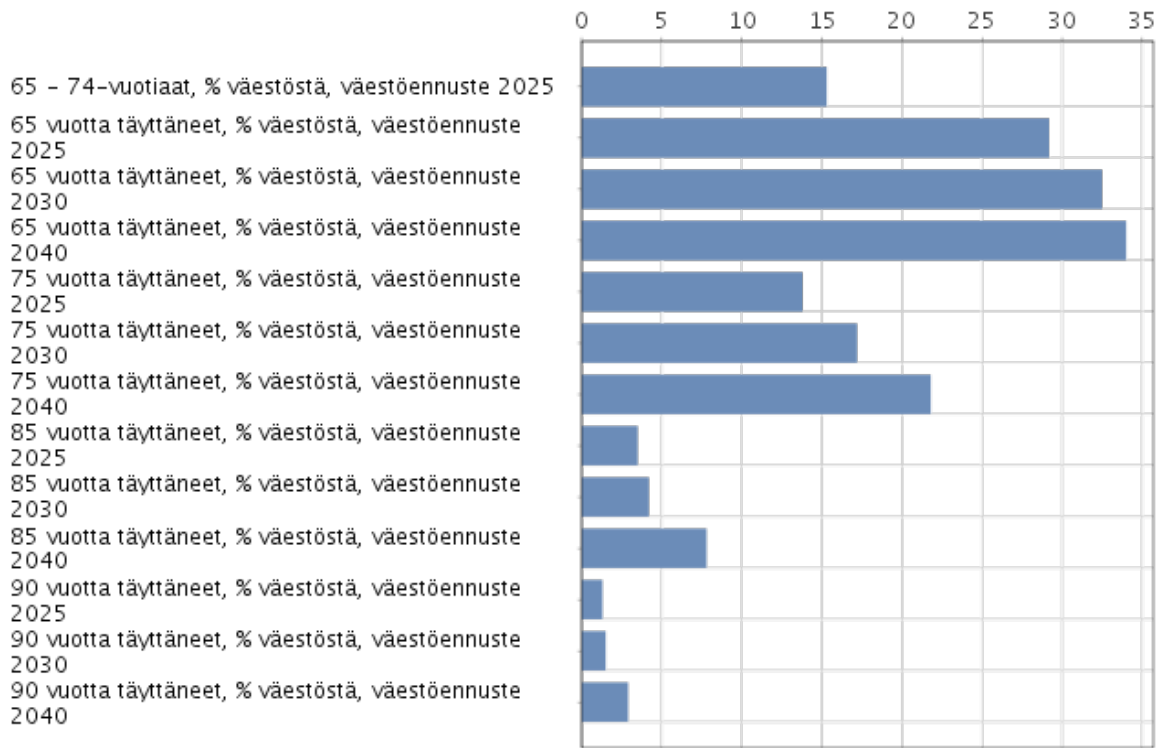
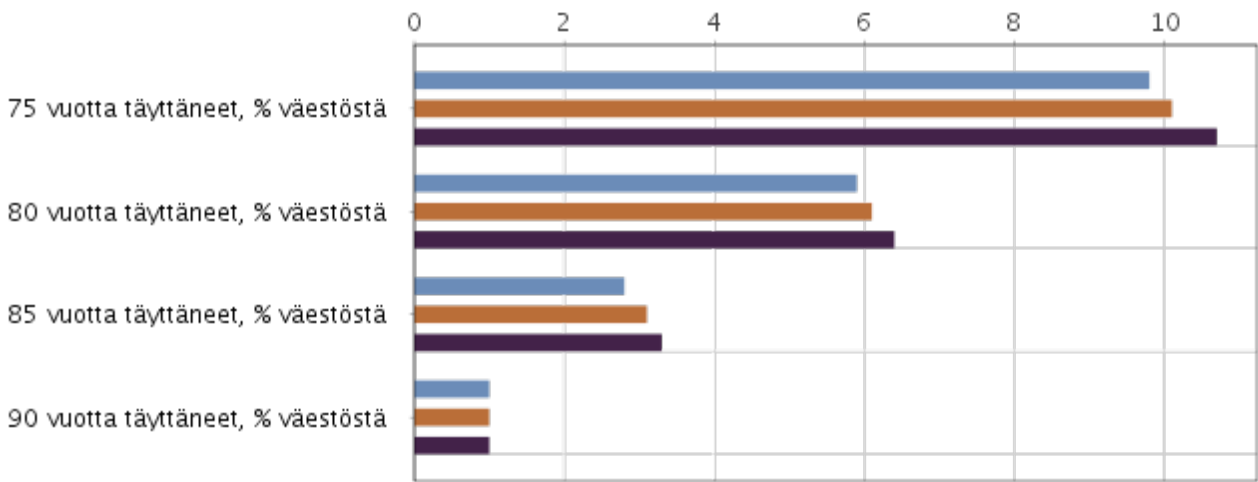

KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHTA

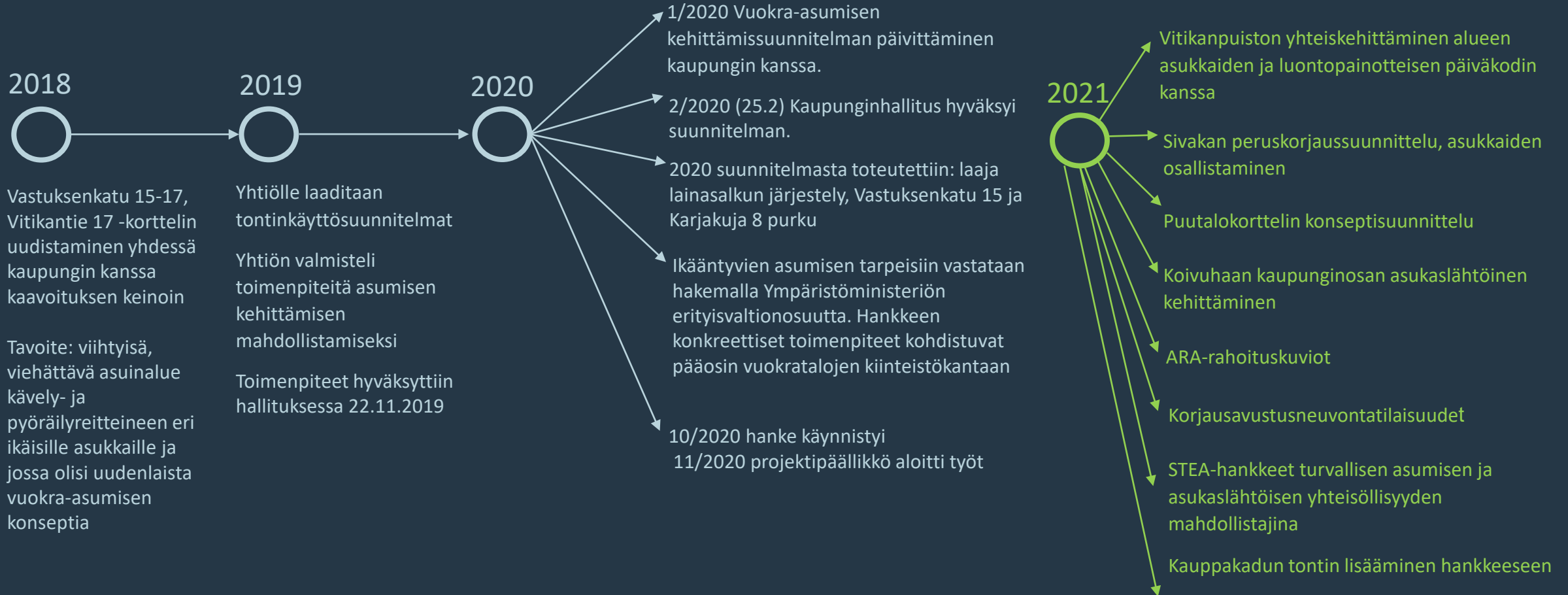
Ikääntyneiden määrä kasvaa, työllisten määrä vähenee sekä kiinteistökanta vanhenee – esteettömiä ja turvallisia koteja ja toisaalta uusia työntekijöitä on yhä vaikeampaa löytää Haapajärveltä.

Tarvitaankin uusia ja kestäviä ratkaisuja, jotka aidosti vastaavat kiperiin, monimutkaisiin ongelmiin.

Uskomme, että tärkeä osa ratkaisua on esteetön ja ikäystävällinen, yhteisöllinen ja monisukupolvinen asuminen palvelujen tuntumassa. Se onnistuu parhaiten suunnittelemalla alue toimintoineen osana asumisen suunnittelua. Keinoina tässä työssä osallisuus, peruskorjaus, purkaminen ja uudisrakentaminen sekä palvelumuotoilu.

HANKKEEN AIKAJANA

Osallisuus ja osallistuminen suunnittelussa

Havainnointikävelyt ja haastattelut tehtiin korona-ajan haasteet huomioiden

10
Maaselmä
Torstai maaliskuun 1, päivä 2019

Maailman poppoo

Terttu Jämsä keskittyy tulkintaan, että jokainen kolon löytyy oikeanlaisen tunteen. Tunnus on Virkeissä tyytyväisyyden tunne. kuva: MATTI KESKINEN

Juttu- ja kahviseura lähellä

» Maailman poppoo

Virkeissä on kahviseura, joka on ollut toiminnassa jo useita vuosia. Se on ollut yksi niistä, jotka ovat auttaneet ihmisiä löytämään itsensä ja toisia. Se on ollut yksi niistä, jotka ovat auttaneet ihmisiä löytämään itsensä ja toisia. Se on ollut yksi niistä, jotka ovat auttaneet ihmisiä löytämään itsensä ja toisia.

Maailman poppoo

Virkeissä on kahviseura, joka on ollut toiminnassa jo useita vuosia. Se on ollut yksi niistä, jotka ovat auttaneet ihmisiä löytämään itsensä ja toisia. Se on ollut yksi niistä, jotka ovat auttaneet ihmisiä löytämään itsensä ja toisia. Se on ollut yksi niistä, jotka ovat auttaneet ihmisiä löytämään itsensä ja toisia.

Yhteisöllisyydellä on pitkät juuret Vitikanpuistossa

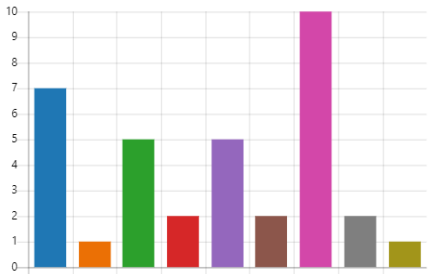

Kyselyllä kartoitettiin laajasti asukkaiden tarpeita

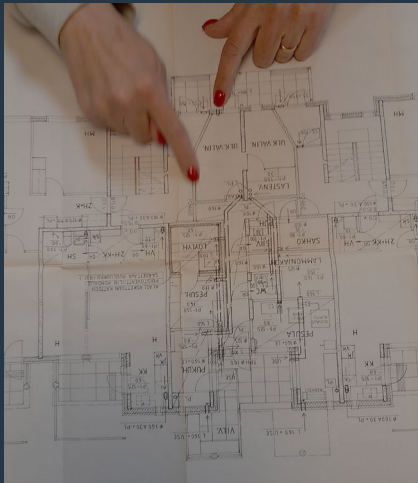
5. Millaisia luontokokemuksia haluaisit kokea Vitikanpuistossa? Voit valita tarvitsemasi määrän vaihtoehtoja.

Lisätietoja

- Haluaisin kuunnella linnunlaul... 7
- Haluaisin bongata eri eläinlajeja 1
- Haluaisin aistia vuodenaikojen... 5
- Haluaisin kuunnella veden soli... 2
- Haluaisin kuunnella puiden hu... 5
- Perinteisten hyötykasvien hyö... 2
- Viihtyisää kävely-ympäristöä 10
- Aistia metsän tunnelmaa 2
- Muu 1

Lapsetkin ovat mukana suunnittelussa

VITIKANPUISTO

Esteetöntä ja yhteisöllistä elämää

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

Projektin lähtökohta

11/2020

KIRSikka

Tuettua asumispalvelua

PUUTALOKORTTELI

Toteutus vaiheittain
Ikäystävällinen
Eri hallintamuodot

SIVAKKA

Rakennusvuosi 1986, 16 asuntoa
Kunnostus/ ehostus yhteisölliseksi, työssäkäyvien
ja itsenäistyvien kodiksi, monisukupolvisuutta
unohtamatta

KARTANON PÄIVÄKOTI

Luontopainotteinen vuoropäiväkot
Tällä hetkellä väliaikainen
sijoituspaiikka

VITIKKA

Yhteisöllinen puistoalue

VITIKANHELMI / VIRIKEVINTTI

50% esteettömiä asuntoja ja hissi
Vapaaehtoisvoimin vedettyä, kaikille
avointa viriketoimintaa yhteisötilassa

VITIKANSALPA

Esteetön alakerta
Osa ikääntyneitä
Monitoimijainen perhekeskus
Toiminnan edelleen kehittäminen

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

VÄLIMATKOJA KOTIEN JA PALVELUIDEN VÄLILLÄ

- Sivakan sijainti kartalla
- lyhyin kävelyreitti Sivakasta kohteeseen
- KELA
7 min 500 m

Kävelen perille pääsyyn
kuluva aika sekä välimatka
- Puutalokorttelin sijainti kartalla
- lyhyin kävelyreitti Puutalokorttelista kohteeseen
- KELA
12 min 900 m

Kävelen perille pääsyyn
kuluva aika sekä välimatka
- Vitikanpuisto
- 27

Tienumero

ALUEELLE SUUNNITELLUT YHTEISÖLLISYYTTÄ TUKEVAT ja KESTÄVÄT RATKAISUT

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ALUE TOIMINTOJEN NÄKÖKULMASTA

VITIKANPUISTO

Muotoiltu nurmikumpu - kesällä katsomona ja istuskelupaikkana, talvella mäkenä

Istuskeluportaati käsittlemättömästä lehtikuusesta, toimivat myös katsomona ja kiipeilypaikkana

Esiintymislava käsittlemättömästä lehtikuusesta
HUOM SÄHKÖISTETTY esim. konsertit, puistojumput, tilaisuudet

Sammalkattoinen, seinätön ja lattiaton teepaviljonki lehtikuusesta

Iso lehtipuu (lehmus, vaahtera)

Pylväshaapa tai -pihlaja
Pylväskuusi

Hiekkakäytävä

Mäntymetsäinen, sammaleinen nurmikko

Levähdyspaikka - kaksi erillistä betoninoppaa istuimina, hiekka ympäröi niitä

Puuportti käsittlemättömästä lehtikuusesta ohjaa kulkua ja antaa suunnasta muistia tukevan vihjeen, pakottaa pyöräilijän hiljentämään ennen tietä.

Luonnonkivet turvahiekkapedillä mahdollisuus kiipeilyyn, hiekkaleikkeihin sekä istuskeluun eri ikäisillä.

Lumoavan muraalin paikka

Istutusalue: mongolian vaahtera, pihlaja, puolukka

Hienolla hiekalla tasattu nurminen kenttä

Noppia voidaan käyttää myös rajaamaan toiminnallisuuksia sekä isomman joukon istuimina kuten tässä.

20 m 10 m 5 m

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

SIVAKAN PERUSKORJAUS

Esteetöntä ja yhteisöllistä asumista

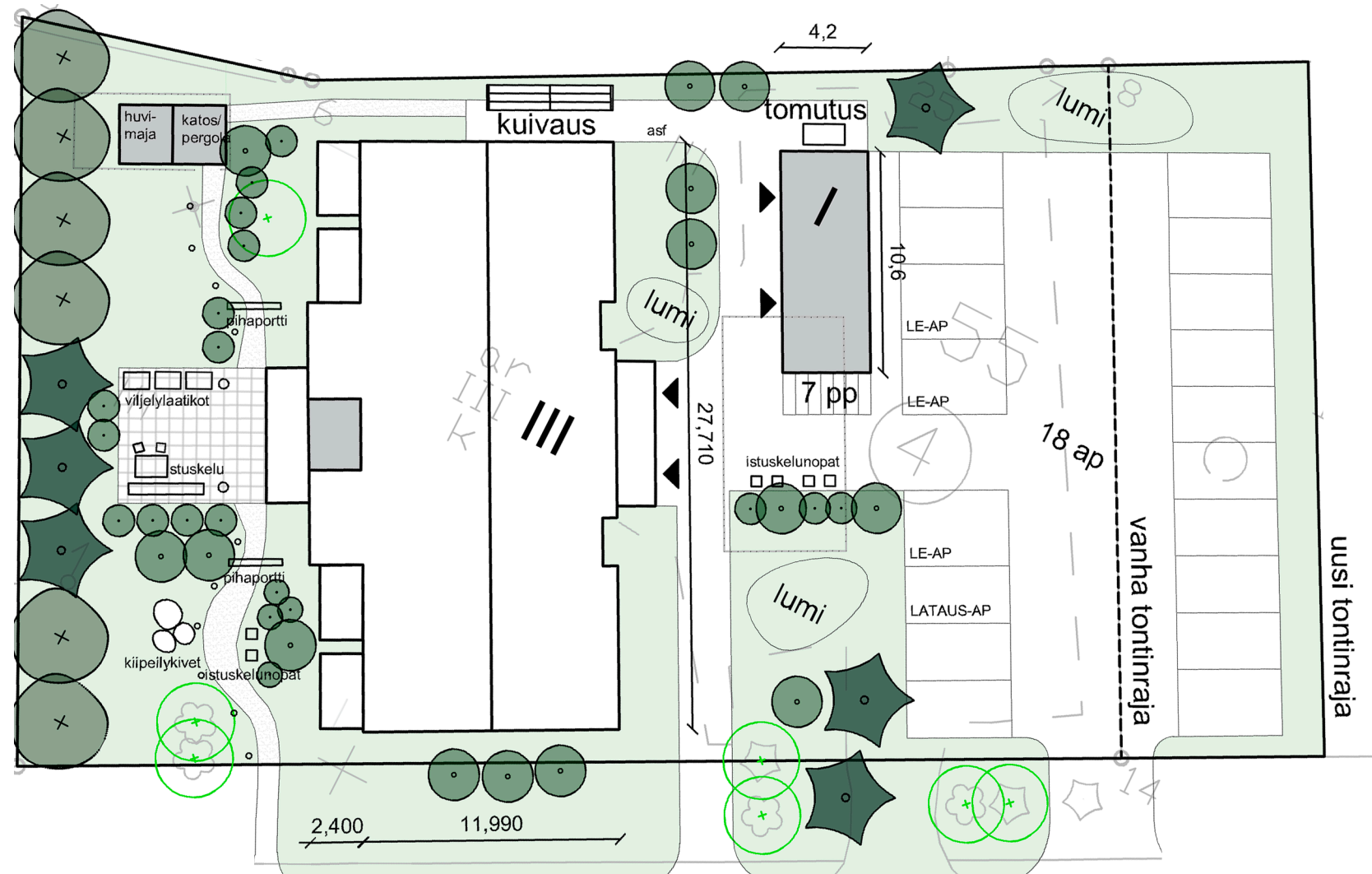
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

ASEMAPIIRROS

- Piha on suunniteltu toiminnalliseksi ja esteettömäksi
- Aurinkoiselle takapihalle avautuva talvipuutarha jatkuu laatoitettuna pationa, jossa on oleskelualue ja istutuslaatikoita
- Pihalla pääsee myös varjoon ja sateelta suojaan huvimajaan, jossa voi mm. grillata
- Taloa kiertää rollaattorireitti, jonka varrella on istuimia levähtämistä varten

SIVAKAN YHTEISÖKERROS

- Asukkaiden kanssa suunnitellut yhteistilat
- Uusitun saunan yhteydessä ovat talvipuutarha ja vieras- /etätyöhuone
- Yhteisöaulassa jumpataan, kahvitellaan, vaihdetaan kuulumiset ja odotellaan
- Haastatteluissa asukkaat muistelivat itselleen tärkeitä paikkoja Haapajärven ympäristöstä. Ne ovat jatkossa osa Sivakkaa yhteistiloihin tulevien valokuvatapettien muodossa
- Esteettömät, muuntojoustavat kodit tarjoavat ikääntyneelle turvallisen ja viihtyisän elinympäristön
- Asuntojen peruskorjaus on suunniteltu kotihoidon työntekijöitä ja asukkaita kuullen

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

HAAPA
JÄRVI
Tee oikein.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

PUUTALOKORTTELI

Ikäystävällistä ja monisukupolvista asumista

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

ASEMAPIIRROS

- Vaikka alue jakautuu senioriasuntoihin ja muuhun asumiseen, erityisryhmäläisyys ei näy asukkaiden arjessa
- Esteettömyys on laadukasta asumista - siksi korttelin jokainen koti on esteetön
- Lähiluonto on haluttu tuoda osaksi asumista. Siksi asukas voi valita, näkeekö sen makuuhuoneen ikkunasta, nauttiiko siitä omalla yksityisellä pihallaan vai osallistuuko yhteisöpihansa elämään

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

KYLÄTALO 72 m2

- Korttelin saunavuorot
- Pesutupa
- Kaukolämmitys ja –jäähdytys / korttelin tekniset tilat
- Monikäyttöiset ja muuntuvat yhteistilat: erilaiset perhejuhlat ja erilaiset kerhot sekä tapahtumat mahdollistava kerhohuone
- Vierashuoneeksi ja toimistotilaksi soveltuva alkovi
- Tilat varataan sähköisellä varauskalenterilla
- Kylätalo ja sen piha toimivat korttelin sydämenä

An aerial photograph of a residential area. A semi-transparent, tilted rectangular overlay highlights a specific section of the development, showing modern, single-story houses with white and red exteriors and dark roofs. The surrounding area shows older, more traditional houses in shades of grey and blue.

SENIORIKODIT

- 3 x Kaksio 52 m²
- 6 x Kaksio 44 m²

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

HUOMIOITA RAKENNUSSUUNNITTELUN JA PALVELUKERROKSEN YHTEENSOVITTAMISESTA PROSESSIN NÄKÖKULMASTA

Asumisen arki–

- Monitoimijaisen palvelukerroksen ja yhteistilaverkoston sekä käytäntöjen jatkuva yhteiskehittäminen asukkaiden kanssa -> **asukasdemokratia**
- Runsas ja selkeä viestintä asukkaille arjen käytännöistä

Rakennusten käyttöönotto vaihe –

- Monitoimijaisen palvelukerroksen käyttöönotto heti ja käytäntöjen **yhteiskehittäminen** asukkaiden kanssa
- Viestintä asukkaille arjen yhdessä kehitettävistä käytännöistä

Rakennusvaihe –

- Monitoimijaisen, yhteisöllisyyttä tukevan palvelukerroksen kehittäminen, yhteistyöverkoston sitouttaminen
- **Viestintä** tuleville asukkaille konseptista ja käytäntöjen kehittämisestä

Hankesuunnitteluvaihe –

- **Osallistaminen** suunnittelutiedon tuottamisessa ja uuden siilot ylittävän yhteistyötavan rakentaminen

OPPEJA

- Siilojen rajat eri toimijoiden välillä helposti hidastavat uusien ratkaisujen käytäntöön viemistä
- Siksi olisi hyvä käyttää aikaa tarpeiden ja haasteiden tunnistamiseen eri toimijoiden näkökulmista ja yhteisen ymmärryksen luomiseen heti kehityshanketta suunnitellessa
- Tahtotila yhteiskehittämiseen tarvitaan. Ymmärrys yhteiskehittämisen eduista tulisi olla jaettu
- Palvelukerroksen / yhteisöllisyyden suunnittelun, rakennus- ja aluesuunnittelun olisi tärkeää kulkea käsi kädessä onnistuneen lopputuloksen varmistamiseksi

Kiitos!

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

